

Bruselj, 14. junij 2022
(OR. en)

10229/22

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0191 (NLE)

ENER 304

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	13. junij 2022
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 293 final
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na izrednem zasedanju Konference podpisnic Pogodbe o energetski listini 24. junija 2022

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 293 final.

Priloga: COM(2022) 293 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2022
COM(2022) 293 final

2022/0191 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

**o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na izrednem zasedanju Konference
podpisnic Pogodbe o energetski listini 24. junija 2022**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa na izrednem zasedanju Konference podpisnic Pogodbe o energetske listini 24. junija 2022 v Bruslju, na katerem bo sprejetih več aktov v zvezi s: (i) spremembo poslovnika Konference podpisnic energetske listine, (ii) odvzemom statusa opazovalke Konference Ruski federaciji ter (iii) začasno prekinitvijo začasne uporabe Pogodbe o energetske listini v zvezi z Belorusijo in začasnim odvzemom njenega statusa opazovalke Pogodbe o energetske listini.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1 Pogodba o energetske listini

Pogodba o energetske listini je večstranski trgovinski in naložbeni sporazum, ki se uporablja v energetske sektorju ter ga je EU podpisala decembra 1994 in je začel veljati aprila 1998. Pogodba vsebuje določbe o varstvu naložb, trgovini z energetskimi materiali in izdelki, tranzitu in reševanju sporov. Pogodba o energetske listini vzpostavlja okvir za mednarodno sodelovanje med 55 pogodbenicami (vključno z EU in Euratomom, 27 državami članicami EU¹, Japonsko, Švico, Turčijo, večino držav nekdanje ZSSR razen Ruske federacije² in nekaterimi državami Zahodnega Balkana).

Pogodba o energetske listini je bila prvotno vzpostavljena kot okvir za mednarodno sodelovanje med evropskimi državami in drugimi industrializiranimi državami, da bi se razvil energetske potencial srednje- in vzhodnoevropskih držav ter zagotovila zanesljiva oskrba z energijo v EU.

Ključne določbe Pogodbe zadevajo varstvo naložb, trgovino z energetskimi materiali in izdelki, tranzit in reševanje sporov.

Vse države ali organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, ki so podpisale Pogodbo ali pristopile k njej, so članice Konference, ki se redno sestaja, da bi razpravljala o vprašanjih, ki vplivajo na sodelovanje na področju energetike med podpisnicami Pogodbe, pregledala izvajanje določb Pogodbe o energetske listini in Protokola o energetske učinkovitosti in s tem povezanimi okoljskimi vidiki ter preučila morebitne nove instrumente in skupne dejavnosti v okviru Listine.

Konferenca podpisnic energetske listine zagotavlja uresničevanje ciljev iz Pogodbe o energetske listini. V skladu s to pogodbo in protokoli spodbuja usklajevanje ustreznih splošnih ukrepov za uresničevanje načel Listine.

¹ Italija je bila pogodbenica, vendar je leta 2015 odstopila. Italijanska vlada je svojo odločitev uradno pojasnila z zmanjševanjem stroškov članstva v mednarodnih organizacijah zaradi proračunskih omejitev.

² Ruska federacija je Pogodbo o energetske listini podpisala, vendar je sprejela uradno odločitev, da je ne ratificira.

Vsaka pogodbenica ima po en glas, Konferenca podpisnic energetske listine pa postopa v skladu z različnimi pravili glasovanja glede na obravnavano zadevo.

Ta predlog sklepa po členu 218(9) PDEU se nanaša na stališče, ki se v imenu Unije zastopa v zvezi z akti, ki naj bi jih sprejela Konferenca podpisnic energetske listine.

2.2 Stališče, ki se zastopa v imenu Unije

2.1.1 Sprememba poslovnika Konference podpisnic energetske listine

Odbor za upravljanje Pogodbe o energetske listini je na zasedanju 7. aprila 2022 Konferenci priporočil, naj razmisli o odobritvi spremembe poslovnika, s katero bi se omogočilo, da se državi ali mednarodni organizaciji v določenih okoliščinah odvzame ali začasno odvzame status opazovalke. Člen 36 („Glasovanje“) Pogodbe o energetske listini se uporablja samo za sklepe, določene v Pogodbi, status opazovalke Konference podpisnic energetske listine pa delno ureja poslovnik Konference podpisnic energetske listine. Zato se predlaga, da se v predlaganem novem pododstavku (e) doda naslednje besedilo, ki se nanaša na morebitni odvzem ali začasni odvzem statusa opazovalke in pojasnjuje zadevna pravila glasovanja:

„III. OPAZOVALKE

Člen 7

A. Splošna pravila

„[...] (e) Konferenca lahko državi ali mednarodni organizaciji soglasno začasno odvzame ali odvzame status opazovalke v primeru

vztrajne ali hude kršitve načel Evropske energetske listine ali Mednarodne energetske listine, katero koli je zadevna država ali mednarodna organizacija podpisala, ali

vztrajno neizpolnjevanje finančnih obveznosti, ki jih ima do Mednarodne energetske listine.

Če soglasja ni mogoče doseči, se sklep Konference v skladu s tem pododstavkom sprejme s tričetrtinsko večino pogodbenic, ki so prisotne in glasujejo na zasedanju Konference, kolikor te predstavljajo navadno večino pogodbenic.“

Delovna skupina za vprašanja upravljanja je 16. maja 2002 priporočila, da se navedeni predlog spremembe (CC 742) ob upoštevanju sklepov odbora za upravljanje (sporočilo št. 1952) do 5. junija predloži v pisno odobritev Konferenci.

Ta sklep Konference podpisnic energetske listine prilagaja priporočilo odbora za upravljanje z dne 7. aprila 2022 in priporočilo delovne skupine za vprašanja upravljanja z dne 16. maja 2022 o spremembi člena 7 poslovnika.

V skladu z oddelkom VIII Sklepne listine Konference o Evropski energetske listini je Konferenca podpisnic energetske listine pristojna za sprejemanje sklepov o zahtevkih za podpis politične izjave iz leta 1991. Sklepi o tej zadevi so bili doslej sprejeti soglasno.

Glede na navedeno bi moralo biti stališče, ki se v imenu Unije zastopa na Konferenci podpisnic energetske listine, da se sprememba potrdi.

2.1.2 Odvzem statusa Ruske federacije kot opazovalke Konference

EU bi morala podpreti odvzem statusa opazovalke Ruski federaciji na podlagi odobritve spremenjenega člena 7 poslovnika, ki je upravičen iz obeh razlogov iz navedenega člena (kršitev načel in neizpolnjevanje kakršnih koli finančnih obveznosti).

2.1.3 Začasna prekinitev začasne uporabe Pogodbe o energetske listini v zvezi z Belorusijo

Odbor za upravljanje je na zasedanjih 28. aprila in 2. junija 2022 nadaljeval razpravo o začasni prekinitvi začasne uporabe Pogodbe o energetske listini, kot jo je zahtevala Ukrajina.

Dejanje Belorusije, ki je Rusiji omogočila uporabo njenega ozemlja za lažjo agresijo proti ukrajinskim jedrskim elektrarnam skupaj z njenimi objekti za skladiščenje radioaktivnih odpadkov, sistemu plinovodov, premogovnikom, hidroelektrarnam ter rafinerijam in nahajališčem nafte, se lahko šteje za bistveno kršitev („kršitev določbe, ki je bistvena za uresničitev predmeta ali namena mednarodne pogodbe“ [člen 60(3)(b) Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb]) členov 3, 7, 18 in 19 Pogodbe o energetske listini.

Pogodbenice, zastopane na Konferenci podpisnic energetske listine, bodo pozvane, naj sprejmejo sklep o (i) začasni prekinitvi začasne uporabe Pogodbe o energetske listini v zvezi z Belorusijo, (ii) predložitvi zahtevka Sekretariatu energetske listine, naj uradno obvesti depozitarja in Belorusijo, ter (iii) začasnem odvzemu statusa opazovalke Belorusiji.

EU bi morala podpreti začasno prekinitev začasne uporabe Pogodbe o energetske listini v zvezi z Belorusijo ter predložitev zahtevka Sekretariatu energetske listine, naj o tem uradno obvesti depozitarja in Belorusijo. Prav tako bi morala podpreti začasni odvzem statusa opazovalke Belorusiji.

3. PRAVNA PODLAGA

3.1 Postopkovna pravna podlaga

3.1.1 Načela

Člen 218(9) PDEU ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“³.

3.1.2 Uporaba v obravnavanem primeru

Konferenca podpisnic energetske listine je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer Pogodbo o energetske listini.

Akti, ki naj bi jih Konferenca podpisnic Pogodbe o energetske listini sprejela, so akti s pravnim učinkom. Sprememba glasovalnih vprašanj Konference podpisnic energetske listine je zavezujoča vsaj za institucije Pogodbe o energetske listini.

³ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

Tudi odvzem statusa opazovalke Ruski federaciji in začasna prekinitev začasne uporabe Pogodbe o energetski listini v zvezi z Belorusijo imata pravno zavezujoče učinke in zato spadata na področje uporabe člena 218(9) PDEU, saj vplivata na konkretno sestavo Pogodbe o energetski listini.

Predvideni akti ne dopolnjujejo ali spreminjajo institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagane sklepe je zato člen 218(9) PDEU.

3.2 Materialna pravna podlaga

3.2.1 Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

3.2.2 Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenih aktov se nanašata na energijo.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 194 PDEU.

3.3 Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti člen 194 PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na izrednem zasedanju Konference podpisnic Pogodbe o energetske listini 24. junija 2022

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194 v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija je s Sklepom 98/181/ES, ESPJ, Euratom sklenila Pogodbo o energetske listini (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), ki je začela veljati leta 1998.
- (2) Konferenca podpisnic energetske listine v skladu s členom 34 Sporazuma zagotavlja uresničevanje ciljev iz Pogodbe o energetske listini. V skladu s to pogodbo in protokoli spodbuja usklajevanje ustreznih splošnih ukrepov za uresničevanje načel Listine.
- (3) Konferenca podpisnic energetske listine bo na izrednem zasedanju 24. junija 2022 sprejela: (i) spremembo poslovnika Konference podpisnic energetske listine, (ii) odvzem statusa opazovalke Konference Ruski federaciji ter (iii) začasno prekinitev začasne uporabe Pogodbe o energetske listini v zvezi z Belorusijo in začasni odvzem njenega statusa opazovalke Pogodbe o energetske listini –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:*Člen 1*

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na izrednem zasedanju Konference podpisnic Pogodbe o energetske listini 24. junija 2022 v Bruslju, je naslednje:

podpre se predlagana sprememba člena 7;

odobri se odvzem statusa opazovalke Ruski federaciji na podlagi odobritve spremenjenega člena 7 poslovnika, ki je upravičen iz obeh razlogov iz navedenega člena (kršitev načel in neizpolnjevanje kakršnih koli finančnih obveznosti);

odobri se začasna prekinitev začasne uporabe Pogodbe o energetske listini v zvezi z Belorusijo in začasni odvzem statusa Belorusije kot opazovalke.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*